

OHJEKORTTI

Jutunjuurta sananlaskuista ja loruista -keskustelukorteissa on sananlaskuja ja loruja eri aiheista – vuodenajoista, elämäntavoista, työnteosta, leikistä, ilonaiheista...

Sananlaskujen ja loruojen ohessa on niiden aiheisiin (ja aiheen viereen) liittyviä kysymyksiä ja ajatuksia, joiden pohjalta voi aloittaa jutustelun keskustelu-, muistelu- tai tarinatuokioissa.

1. Aprilliä!

Aprilliä,
syö silliä,
juo kuravettä päälle!
(Kansanloru)

Aprillipäivää vietetään 1. huhtikuuta, jolloin ihmiset vetävät toisiaan leikki-
mielisesti nenästä ja myös lehdet julkaisevat pila-artikkeleita.

Oletko tullut narratuksi? Oletko itse puijannut jotakuta? Olisiko päivän uutis-
ten joukossa jokin juttu, jonka kävisi aprillipilasta?

Kalenterissa on keväällä muitakin päiviä, joihin liittyy loruja ja hokemia.
Mitä toivotetaan laskiaisena? Miten lorutellaan pääsiäisenä?

2. Vuodenkiertoa ja sääennustuksia

Kuu kiurusta kesään,
puoli kuuta peipposesta,
västäräkistä vähäsen,
pääskysestä ei päivääkään.
(Kansanloru)

Kuu kiurusta kesään -loru on tunnettu hokema, jota kesän lähestyessä
lasketellaan. Etana etana näytä sarves -loru on puolestaan tuttu sään en-
nustamisen loruttelu.

Tunnetko vuodenaikoihin tai säähän liittyviä loruja tai sanontoja?
Mihin aikaan vuodesta sinä olet parhaimmillasi?
Miltä lempivuodenaikasi tuoksuu? Miltä se tuntuu iholla?

3. Kukonlaulun aikaan

Aikainen lintu madon nappaa.
Illan virkku, aamun torkku, se tapa talon hävittää.
Aamun virkku, illan torkku, se tapa talon pitää.

Vanhoissa sananlaskuissa on arvostettu aikaista ylösnousua.

Oletko aamu- vai iltaihminen?
Oletko päiväunien puolestapuhuja?

4. Työntekijöitä

Työ tekijäänsä kiittää.
Laiska töitään luettelee.
Ei työ tekemällä lopu.

Työ, ahkeruus – ja laiskuus – ovat keskeisiä aiheita vanhoissa sananlaskuissa.

Millaisia työntekoon tai laiskotteluun liittyviä sananlaskuja tunnet?

5. Sitkeää sisua

Yrittänyttä ei laiteta.
Mikä ei tapa, se vahvistaa.
Viikon kestää vaikka aidan seipäänä.

Monien sananlaskujen mukaan vaikeuksien ei pidä antaa lannistaa.

Tuleeko mieleesi sananlaskuja, joissa kannustetaan sisukkuuteen ja sinnikkyYTEEN?

Onko jostakin sanonnasta ollut sinulle apua elämän hankalissa hetkissä?

6. Suu säkkiä myöten

Pennissä on miljoonan alku.
Ei köyhänkään suu tuohesta ole.
Mitä useampi kokki, sitä sakeampi soppa.

Sananlaskuissa on syöty ja juotu, mutta kärsitty myös nälkää ja puutetta.
Monissa sanonnoissa on aiheina anteliaisuus ja säästäväisyys.

Tunnetko sananlaskuja, joissa puhutaan ruuasta tai syömisestä?

Tiedätkö sananlaskuja rahasta tai köyhyydestä?

7. Leikkejä ja loruja

Pappi, lukkari
talonpoika, kuppari,
rikas, rakas,
köyhä, varas,
keppikerjäläinen!
(Kansanloru)

Pappi, lukkari -loru on tuttu lasten hyppynaruloruna, jolla on myös ennustettu, millainen kohtalo hyppääjää odottaa.
Mitä lapsena leikittiin? Muistatko leikkiloruja?

Millainen olisi vastaava nykyajan ammasteista ja nimityksistä tehty loru?
Minkälaista kohtaloa se ennustaisi?

8. Leipää ja luonnonantimia

Oma maa mansikka, muu maa mustikka.
Ei omena kauas puusta putoa.
Kenen leipää syöt, sen lauluja laulat.

Mitä nämä sananlaskut tarkoittavat?

Oletko kuullut muita sananlaskuja, joissa seikkailevat leipä tai luonnonantimet?

9. Kunnan löylyt

Satu meni saunaan,
pani laukun naulaan.
Satu tuli saunasta,
otti laukun naulasta.
(Kansanloru)

Satu meni saunaan -lorua on moni lauleskellut. Miten sävel meneekään..?

Suomalaiset ovat ylläpitäneet saunassa terveyttä ja parantaneet sairauksia.

Tuleeko mieleesi saunaan liittyviä sananlaskuja tai uskomuksia?
Millainen saunatarina löytyisi sinun saunalaukustasi?

10. Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo

Millaisen ilonaiheen tai mukavan ajatuksen haluaisit jakaa tänään?

Millaiset asiat elämässä hymyilyttävät, ilostuttavat ja tuovat hyvää mieltä?